

KOKKOLAN KAUPUNKI

Tuohimaan tuulivoimapuiston osayleiskaava

Vuorovaikutusraportti – Kaavan laatijan vastineet

LIITE 2

Sisältö

1	Vuorovaikutusmenettely	2
1.1	Aloitussvaihe.....	2
1.2	Valmisteluvaihe / kaavaluonnosvaihe	2
1.3	Ehdotusvaihe	3
2	Kaavasta saatu palaute.....	3
2.1	Lausunnot	3
2.1.1	Elisa Oyj.....	3
2.1.2	Telia Finland Oyj.....	3
2.1.3	Cinia Oy	3
2.1.4	Museovirasto.....	4
2.1.5	Verkko Korpela Oy.....	4
2.1.6	Luonnonvarakeskus.....	4
2.1.7	Fintraffic	4
2.1.8	Puolustusvoimat – 2. Logistiikkarykmentti	5
2.1.9	Halsuan kunta	5
2.1.10	Suomen erillisverkot Oy	5
2.1.11	Traficom	5
2.1.12	Keski-Pohjanmaan liitto	6
2.1.13	Neova Oy	6
2.1.14	Ilmatieteen laitos	7
2.1.15	Fingrid Oy	7
2.1.16	Digita Oy	7
2.1.17	ELY-keskus / Lupa- ja valvontavirasto.....	8
2.2	Mielipiteet ja muistutukset.....	9
2.2.1	Aloitussvaihe.....	9

Tähän raporttiin on koottu tiivistelmät kaikista osayleiskaavamenettelyn aikana saaduista palautteista sekä niihin laaditut vastineet.

1 Vuorovaikutusmenettely

1.1 Aloitusvaihe

Kokkolan kaupunginhallitus on kokouksessaan 12.4.2021 § 174 hyväksynyt wpd Finland Oy:n kaavoitusaloitteen.

Tuohimaa-Riutanmaan osayleiskaavoituksen viranomaisneuvottelu järjestettiin 14.6.2021.

Kokkolan kaupunginhallitus on kokouksessaan 21.6.2021 § 305 päättänyt ilmoittaa Tuohimaan tuulivoimapuiston osayleiskaavan vireilletulosta ja asettaa osallistumis- ja arviointisuunnitelman (OAS) nähtäville. Osayleiskaavan vireilletulosta on kuulutettu 20.7.2021 Kokkola-lehdessä sekä Kokkolan kaupungin internet-sivuilla.

OAS on pidetty julkisesti nähtävillä 22.7.-27.8.2021 välisen ajan. kaupungintalon asiakaspalvelussa sekä kaupungin internetsivuilla. OAS:n nähtävilläoloaikana osallisilla oli mahdollisuus esittää mielipiteensä osallistumis- ja vuorovaikutussuunnitelmasta (luku 2.2.1).

Aloitustaiheen yleisötilaisuus järjestettiin 24.8.2021 sähköisesti Teams-kokouksena (Koronavirusepidemian takia).

1.2 Valmisteluvaihe / kaavaluonnosvaihe

YVA:n yhteydessä on toteutettu kaksi asukaskyselyä hankkeen lähiseudun asukkaille ja loma-asukkaille:

- Ensimmäinen asukaskysely toteutettiin vuoden vaihteessa 2021-2022. Asukaskysely kohdennettiin erityisesti hankkeen lähialueen vakituisille ja vapaa-ajan asukkaille. Kysely toteutettiin yhdessä lähialueelle suunniteltujen Länsi-Toholammin ja Toholampi-Lestijärven tuulivoimahankkeiden kanssa, jotka kaikki ovat kehitteillä samalla hanketoimijalla (wpd Suomi Oy). Kysely toteutettiin sekä paperisena kyselynä että verkkokyselynä paikkatietopohjaista Maptionnaire-kyselyalustaa hyödyntäen. Paperisen kyselylomakkeet infokirjeineen postitettiin viiden kilometrin säteellä hankealueista kaikkiin vakituisiin asuintalouksiin sekä loma-asuntoihin osoitepoiminnan perusteella. Lisäksi 5–10 kilometrin säteellä hajapoiminnalla valikoitui satunnaisesti 500 muuta asuintaloutta/loma-asuntoa.
- Toinen asukaskysely syksyllä 2025 ja se kohdennettiin Tuohimaa-Riutanmaan tuulivoimahankkeen lähialueen vakituisille ja vapaa-ajan asukkaille. Kysely toteutettiin verkkokyselynä paikkatietopohjaista Maptionnaire-kyselyalustaa hyödyntäen, jonka lisäksi tarjottiin mahdollisuus vastata myös paperiseen kyselyyn. Kyselystä tiedotettiin postitse kaikkiin vakituisiin ja vapaa-ajan asuintalouksiin 10 kilometrin säteellä tuulivoimahankealueesta sekä 300 metrin etäisyydellä voimajohtoreiteistä oleviin vakituisiin ja vapaa-ajan asuintalouksiin.

Sähkönsiirron luontoasioista pidettiin viranomaisten työneuvottelu 24.11.2022.

Luonnosvaiheen viranomaisten työneuvottelu alustavasta kaavaluonnoksesta järjestettiin 3.2.2026.

Täydennetään työn edetessä.

1.3 Ehdotusvaihe

Täydennetään työn edetessä.

2 Kaavasta saatu palaute

2.1 Lausunnot

Kaikki lausunnot kaavaprosessin erivaiheista on koottu kunkin lausunnonantajan yhteyteen.

2.1.1 Elisa Oyj

2.1.1.1 Aloitusvaihe, 3.6.2022

Pyydämme huomioimaan Elisan teleliikenteelle aiheutuvat haitat. Kyseisen hankkeen vaikutusalueella on tarve rakentaa korvaavaa verkkoa. Vaikutusalueella on Elisan radiolinkkijärjestelmiä 1 kpl.

Kaavan laatijan vastine:

Elisalta saadun tiedon mukaan linkkijänne oltaisiin korvaamassa muutaman vuoden sisällä kuituyhteyksillä ja radiolinkkiyhteys voidaan purkaa.

Alueelle ei voida jatkossa rakentaa radiolinkkiliikennettä, mikäli tuulivoimahanke toteutuu.

2.1.2 Telia Finland Oyj

2.1.2.1 Aloitusvaihe, 3.6.2022

Ei huomautettavaa voimaloiden sijoituksista, mutta jatkossa hankkeen vaikutusalueelle ei voida rakentaa radiolinkkijärjestelmiä.

Hankkeen sähkönsiirtojohtoista pitää tehdä erikseen vaarajänniteselvitys lähellä olevia Telian kaapeleiden osalta (risteämät ja rinnakkain kulkevat johdot).

Kaavan laatijan vastine:

Merkitään tiedoksi. Vaarajänniteselvitys tehdään rakentamisvaiheessa.

2.1.3 Cinia Oy

2.1.3.1 Aloitusvaihe, 3.6.2022

Cinia Oy:llä ei ole tällä hetkellä radiotaajuuksia käyttäviä tai kaapeleihin perustuvia viestiverkkoja Kokkolan Tuohimaan tuulivoimapuiston osayleiskaavan mukaisella suunnittelualueella.

Huomioitavaa on, että kyseisen hankkeen vaikutusalueelle ei jatkossa voida rakentaa radiolinkkijärjestelmiä tai telekaapelointeja. Toteutuessaan tuulivoimapuisto haittaa, ja jopa estää,

radiotietä käyttävien viestiyhteyksien rakentamista. Cinia Oy:llä ei ole muuta lausuttavaa edellä mainittuihin tuulivoimapuistohankkeeseen.

Kaavan laatijan vastine:

Merkitään tiedoksi.

2.1.4 Museovirasto

2.1.4.1 Aloitusvaihe, 6.6.2022

Lausuntopyyntö välitetty K.H. Renlundin museolle.

Kaavan laatijan vastine:

Merkitään tiedoksi.

2.1.5 Verkko Korpela Oy

2.1.5.1 Aloitusvaihe, 7.6.2022

Hankkeen toteuttajan tulee huomioida määräysten mukaiset turvaetäisyydet Verkko Korpelan sähkönjakeluverkkoon. Mahdollisista laite- ja johtosiirroista vastaa hankkeen toteuttaja.

Kaavan laatijan vastine:

Turvaetäisyydet on huomioitu suunnittelussa.

2.1.6 Luonnonvarakeskus

2.1.6.1 Aloitusvaihe, 7.6.2022

Ei lausuttavaa.

2.1.7 Fintraffic

2.1.7.1 Aloitusvaihe, 8.6.2022

ArcGIS -muotoinen paikkatietoaineisto lentoesterajoituksista on ladattavissa Fintrafficin verkkosivustolta. Aineistoa käyttämällä voi suunnittelija jo etukäteen arvioida kohteelleen mahdollisesti kohdistuvia korkeusrajoituksia.

Kaavan laatijan vastine:

Hankealue sijoittuu Kokkola-Pietarsaari lentoaseman ilmatilan korkeusrajoitusalueen itäreunaan. Vaikutuksia on arvioitu kaavaselostuksessa.

2.1.8 Puolustusvoimat – 2. Logistiikkarykmentti

2.1.8.1 Aloitusvaihe, 17.6.2022

Alueidenkäytön suunnittelussa on turvattava maanpuolustuksen, rajaturvallisuuden ja rajavalvonnan, väestönsuojelun sekä huoltovarmuuden edellyttämät kehittämistarpeet ja varmistettava, ettei niistä vastaavien tahojen toimintamahdollisuuksia heikennetä.

Merkittävin ja laaja-alaisin tuulivoimaloista aiheutuva vaikutus kohdistuu puolustusvoimien aluevalvonnassa käyttämiin sensorijärjestelmiin. Tällä voi olla merkittäviä vaikutuksia puolustusvoimien lakisääteisen aluevalvontatehtävän suorittamiselle (Laki puolustusvoimista 551/2007 ja aluevalvontalaki 755/2000). Tuulivoimaloiden vaikutuksia Puolustusvoimien toimintaan arvioidaan perustuen Pääesikunnan hyväksyttävyytyslauseen.

Hankevastaavan tulee saada hankkeelle myönteinen, ajantasaisiin hanketietoihin perustuva Pääesikunnan hyväksyttävyytyslause ennen kaavan hyväksymistä.

Pääesikunnalta tulee saada uusi lausunto hyväksyttävyydestä ja selvitystarpeista, jos hankkeessa toteutettavien tuulivoimaloiden lukumäärä on suurempi, tuulivoimalat ovat yli 10 metriä korkeampia tai sijoittelu poikkeaa yli 100 metriä hyväksyttävyytyslauseen mukaisista tiedoista. Edellä mainittua pienemmistä muutoksista pyydetään tiedottamaan Pääesikunnan operatiivista osastoa.

Kaavan laatijan vastine:

Hankevastaava on pyytänyt Pääesikunnalta lausuntoa Tuohimaa-Riutanmaan tuulivoimapuistosta. Pääesikunta on antanut hyväksyntänsä hankkeelle 10.5.2021. Uusi hyväksyttävyytyslause tullaan pyytämään hankkeen ajantasaisiin tietoihin perustuen myöhemmässä suunnittelun vaiheessa.

2.1.9 Halsuan kunta

2.1.9.1 Aloitusvaihe, 27.6.2022

Ei huomautettavaa.

2.1.10 Suomen erillisverkot Oy

2.1.10.1 Aloitusvaihe, 30.6.2022

Ei huomautettavaa.

2.1.11 Traficom

2.1.11.1 Aloitusvaihe, 30.6.2022

Tuulivoimaloiden vaikutus lentoliikenteeseen ja –turvallisuuteen tulee selvittää. Tuulivoimalat on varustettava lentoestevaloin voimalan kokonaiskorkeuden mukaisesti.

Tuulivoimaloille suunniteltavien alueiden osalta suurin sallittu estekorkeus on syytä selvittää arviointiaineistossa maankäytön jatkosuunnittelua varten. Tuulivoimarakentamista suunniteltaessa tulisi ottaa huomioon myös tuulivoimaloiden vaikutukset radiojärjestelmiin. Tuulivoimaloiden on monissa tapauksissa todettu vaikuttaneen TV-vastaanoton laatuun maanpäällisissä TV-lähetysverkoissa. Tuulivoimaloilla on vaikutuksia myös matkaviestinverkkojen kentänvoimakkuuteen

ja signaaliin laatuun. Tutkajärjestelmä vaatii toimiakseen riittävää etäisyyttä tuulivoimaloihin. Radiolinkin toiminta taas edellyttää täysin esteetöntä aluetta lähettimen ja vastaanottimen välillä.

Eri osapuolten tulisi tehdä yhteistyötä jo tuulivoimaloiden suunnitteluvaiheessa ja pyrkiä valitsemaan tuulivoimaloiden sijainti niin, ettei häiriötä radiojärjestelmille aiheudu tai että ne ovat poistettavissa.

On suositeltavaa, että tuulivoimahankkeesta vastaavat ovat yhteydessä kaikkiin tiedossa oleviin radiojärjestelmien omistajiin lähialueilla. Riittävänä koordinoitietäisyytenä on pidetty noin 30 kilometriä. Radiopaikannusjärjestelmien ja radiolinkkien käyttäjiä sekä teleoperaattoreita tulisi aina informoida tuulivoimahankkeesta.

Kaavan laatijan vastine:

Hankkeesta vastaava on jo hakenut kahdelle tuulivoimalalle lentoesteluvat, jotka edustavat koko hanketta ja indikoivat, että hanke on toteutuskelpoinen ja muillekin voimalapaikoille on odotettavissa lentoesteluvat. Luvat näille voimaloille on saatu. Hankevastaava tulee hakemaan lentoesteluvat kaikille voimaloille rakentamisvaiheessa.

Vaikutukset radiojärjestelmiin on arvioitu kaava- ja YVA-prosessissa.

2.1.12 Keski-Pohjanmaan liitto

2.1.12.1 Aloitusvaihe, 30.6.2022

Ei huomautettavaa.

2.1.13 Neova Oy

2.1.13.1 Aloitusvaihe

Pyydämme päivittämään Neovan Kairinevan hankkeen tietoja vastaamaan hankkeen nykytilaa: Neovan Kairinevan hankealue muodostuu kahdesta erillisestä kaava -alueesta: Halsualla Kairinevasta ja Kokkolassa sijaitsevasta Peränevasta. Neovan Kokkolan puoleista aluetta ei nykyisessä Riutanmaan / Tuohimaan osallistumis- ja arviointisuunnitelmissa ole vielä huomioitu. Kokkolan kaupunki on hyväksynyt Peränevan kaavoitusaloitteen 25.10.2021. Peränevän alueelle suunnitellaan enintään seitsemän (7) voimalaa. Neovan Kairinevan hanke muodostaa näin ollen yhteensä enintään 22 tuulivoimalan kokonaisuuden. Halsuan kunnan puoleiselle alueelle tutkitaan mahdollisuutta osoittaa tuulivoiman lisäksi myös aurinkoenergian tuotantoalueita.

Lisäksi pyydämme tarkistamaan Halsuan puolen hankealueen rajauksen, jota on päivitetty alkuvuonna 2022.

Neova pyytää myös huomiomaan, että Fingrid Oyj on ohjeistanut Neovan Kairinevan hankkeen sähkönsiirtovaihtoehtoja suunniteltaessa, että yhteinen liityntäjohto wpd Finlandin Tuohimaa-Riutanmaan hankkeen kanssa on tunnistettu yhdeksi hankkeelle järkeväksi liityntävaihtoehdoksi. Tästä vaihtoehdosta on jo käyty keskusteluja wpd Finlandin kanssa. Yhteisen liityntäjohtoon tullessa kyseeseen, Neovan hankkeen sähkönsiirto suunnitellaan tapahtuvaksi maakaapelina wpd Finlandin hankealueen sähköasemalle Halsuan ja Kokkolan rajalla.

Kaavan laatijan vastine:

Kaavamateriaaliin päivitetään ajantasaiset hanketiedot.

2.1.14 Ilmatieteen laitos

2.1.14.1 Aloitusvaihe, 11.7.2022

Ilmatieteen laitoksella ei ole lausuttavaa Tuohimaan tuulivoima-alueen osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan, koska alue on yli 20 km päässä lähimmästä laitoksen säätutkasta. Huomioitavaa kuitenkin on, että suunniteltu kokonaissuunnittelualue on laajuudessaan merkittävä ja tulee aiheuttamaan tietyissä ilmakehän olosuhteissa virhekaikuja operatiivisiin säätutkamittauksiin.

Kaavan laatijan vastine:

Merkitään tiedoksi.

2.1.15 Fingrid Oy

2.1.15.1 Aloitusvaihe, 11.7.2022

Fingrid laatii sähkönsiirtoverkkojen kehitystarpeet ja periaatteelliset ratkaisut yhtenä kokonaisuutena yhteistyössä voimantuotantoa suunnittelevien tahojen ja verkkoyhtiöiden kanssa. Alueella on vireillä lukuisia tuulivoimahankkeita. Niiden sähköverkkoon liittäminen saattaa vaikuttaa myös yksittäisten tuulivoimapuistojen liityntäratkaisuun.

Tuohimaa-Riutanmaan tuulivoimahankkeen liityntäratkaisua tarkennetaan ja se edellyttää lisää suunnittelua Fingridin ja hanketoimijan kesken. Alustavia sähköasemapaikkoja on suunnitteilla ja niiden sijainnit tarkentuvat suunnittelun edetessä.

Muiden kuin Fingrid Oyj:n omistamien voimajohtojen osalta teidän tulee pyytää erillinen lausunto voimajohtojen omistajilta.

Kaavan laatijan vastine:

Hanketoimija ja Fingrid ovat käyneet keskusteluja sähkönsiirtovaihtoehdoista.

2.1.16 Digita Oy

2.1.16.1 Aloitusvaihe, 23.6.2022

Digita toteaa, että tuulipuistot voivat aiheuttaa merkittävää haittaa antenni- tv:n vastaanottoon ennen kaikkea radio- ja tv-lähetysasemaan nähden puiston takana olevissa asuin- ja lomarakennuksissa. Vastaanotto-ongelmat voivat syntyä jo yhdenkin tuulivoimalan tapauksessa. Pahimmillaan tuulivoimala voi estää tv-signaalin etenemisen kokonaan.

Antenni-tv -lähetyskäyttöä käytetään myös viranomaisten vaaratiedotteiden välityskanavana. Tuulivoiman aiheuttaessa häiriön antenni-tv-vastaanottoihin vaikuttaa se tällöin myös vaaratiedotteiden saatavuuteen ja sitä kautta yleiseen turvallisuuteen. Tämän vuoksi vaikutukset antenni-tv vastaanottoihin tulisi ottaa huomioon myös turvallisuuden liittyvien vaikutuksien arvioinnissa.

Antennitelevision vastaanotto-ongelmien syntymisen estämiseksi onkin erittäin tärkeää tutkia suunnitellun tuulivoimalan vaikutus antenni-tv-lähetysten näkyvyyteen jo hyvissä ajoin ennen rakennuslupien hakemista ja myöntämistä, ja mieluiten jo ennen tuulivoimalan sijaintipäätösten tekemistä.

Digita toteaa, että antenni-tv:n verkko-operaattori Digitan velvollisuuksiin ei kuulu tuulivoimaloiden tv-lähetyksille aiheuttamien häiriöiden korjaaminen, vaan vastuu kuuluu häiriöiden aiheuttajalle. Näin ollen tuulivoimahankkeesta vastaavan on esitettävä konkreettinen suunnitelma häiriöiden estämiseksi ja poistamiseksi sekä otettava vastuu häiriöiden poistamisesta sekä niistä aiheutuvista kustannuksista.

Digita toteaa, että tuulivoimaloiden tv-vastaanotolle aiheuttamat häiriöt ja niiden vaikutukset ja vaikutusalueet voidaan riittävällä suunnittelulla nykyisin ennustaa. Tämän lausunnon kohteena oleva tuulivoimahanke voi muodostaa häiriöitä yhteisvaikutuksena toisien tuulivoimahankkeiden kanssa. Häiriön poistokeinoja toteutettaessa on otettava huomioon myös alueen muut mahdolliset tuulivoiman rakentamishankkeet.

Kaavan laatijan vastine:

Vaikutuksia radio- ja antenni-tv -vastaanottoon on arvioitu kaava- ja YVA-selostuksessa. Hanketoimija on velvollinen tekemään tarvittavat toimenpiteet mahdollisten häiriöiden poistamiseksi.

2.1.17 ELY-keskus / Lupa- ja valvontavirasto

ELY-keskusten toiminta on päätynyt ja siirtynyt pääosin uuteen Lupa- ja valvontavirastoon 1.1.2026 alkaen. Liikenneasiat ovat siirtyneet Elinvoimakeskukseksi.

2.1.17.1 Aloitusvaihe, 22.7.2022

Kaivostoiminnan ja tuulivoimaloiden sekä sähkönsiirron yhteisvaikutukset on hyvä huomioida myös kaavaprosessin aikana. Tuohimaan tuulivoimapuiston osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa ei ole kuvattu kuljetusreittiä hankealueelle eikä voimaloiden sijainteja hankealueelle. Hanketoimijan on syytä selvittää hankealueelle johtavien teiden kunto ja soveltuvuus tuulivoimakuljetuksille sekä pohtia kuljetusreittejä. Myös hankkeen vaikutuksia alueen liikennemääriin ja liikenneturvallisuuteen tulisi arvioida. Lisäksi myös liikenteelliset yhteisvaikutukset muiden hankealueen lähialueille suunniteltujen tuulivoimapuistojen ja isojen rakennushankkeiden kanssa tulee huomioida.

Tuulivoimapuiston hankealuetta halkaisee yhdystie 18097 (Läntäntie/Härkänevantie). Arvioinnissa tulee huomioida Liikenneviraston (nyk. Väylä) vuonna 2012 julkaisema ohje: "tuulivoimalan rakentamisesta liikenneväylien läheisyyteen" ja tässä esitetyt periaatteet voimaloiden sijoittamisesta maanteiden läheisyyteen. Tuulivoimalat on sijoitettava riittävän etäälle maanteistä ohjeen mukaisesti.

Kaavan laatijan vastine:

Kuljetusreitit on esitetty ja liikennevaikutuksia on arvioitu kaava- ja YVA-selostuksissa. Tuulivoimalat sijaitsevat ohjeen mukaisella etäisyydellä maanteistä.

2.2 Mielipiteet ja muistutukset

2.2.1 Aloitusvaihe

2.2.1.1 *Mielipide 1*

Maanomistajalla on oltava mahdollisuus osallistua ja tulla kuulluksi kaavoitusprosessissa. Kaava-prosessin etenemisestä tiedotetaan vain lehti-ilmoituksin ja kaupungin nettisivuilla. Työssä käyville ihmisillä on rajallisesti aikaa näiden medioiden seuraamiseen, joten tätä kautta tieto ei saavuta kaikkia osallisia. Kokkola-lehti ei myöskään tavoita muilla paikkakunnilla asuvia maanomistajia. Kaavalla on erittäin merkittävä vaikutus maankäyttöön ja sitä kautta perustuslain takaamaan omaisuuden suojaan, joten odotamme kaupungin jatkossa tiedottavan hankkeen etenemisestä myös suoraan asianosaisille maanomistajille kirjeitse tai sähköpostitse.

Tiedotustilaisuus hankkeen etenemisestä järjestettiin vasta tämän kaavoitusprosessin osallistumis- ja arviointisuunnitelman kuulutusvaiheen loppusuoralla. Kolme päivää ennen kuulutusajan päättymistä. Näkemyksemme mukaan tiedotustilaisuudet on järjestettävä heti kuulutusvaiheen alussa tai mielellään jo ennen virallisen kuulutuksen alkamisaikaa. Se mahdollistaa osallisten kunnollisen perehtymisen asiaan. Odotamme, että prosessin seuraavissa vaiheissa tämä otetaan huomioon.

Kaavaproessin perusteluissa mainitaan, että osayleiskaavan tavoitteena on ottaa huomioon myös muut aluetta koskevat maankäyttötarpeet ja kaavan tulee perustua merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun. Nyt kaavoitusprosessi on jo käynnistetty ja sitä viedään hanketoimijan kanssa eteenpäin nopealla aikataululla ilman, että maanomistajien mielipidettä on edes kunnolla kysytty tai heidän halukkuutta hankkeeseen on kartoitettu. Toteamme jo tässä vaiheessa, että toimijan maanomistajille tarjoama Tuohimaan tuulipuiston maanvuokrasopimus sisältää kohtia, joita emme voi maanomistajina hyväksyä. Toimija on myös ilmoittanut, etteivät he neuvottele sopimusehdoista vaan kyseisellä sopimuksella on mentävä. Näin ollen emme ole vuokraamassa aluetta tuulivoiman tuotantoon, joten suunniteltu kaavamuutos aiheuttaa meille merkittävää haittaa metsätalouden harjoittamiseen. Haitta on erityisen merkittävä, koska metsätalous on perheellemme myös merkittävä elinkeino ja metsätalousmaan pinta-alasta merkittävä määrä sijaitsee kaavamuutosalueella. Pyydämme huomioimaan tämän jo kaavan valmisteluvaiheessa.

Kaavan laatijan vastine:

Kaavoituksessa on monta eri vaihetta kaavan aloituksesta sen hyväksymiseen. Prosessin eri kohtiin voi osallistua monella eri tavalla. Kaavaa valmisteltaessa varataan kaava-alueella ja sen vaikutusalueella asuville ja työskenteleville, kiinteistöjen omistajille ja muille asiasta kiinnostuneille tilaisuus kertoa mielipiteensä suunnitelmasta sekä vaikuttaa suunnitteluun osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa kuvatulla tavalla. Hankealueen ja siihen rajautuvia maanomistaja tiedotetaan kirjeitse kaavaluonnoksen nähtävilläolosta.

Valmisteluvaiheen yleisötilaisuuden järjestämistä vaikeutti koronaviruspandemia. Kaavaluonnosvaiheen yleisötilaisuus järjestetään riittävän aikaisessa vaiheessa nähtävilläolona.

Kaavassa ei oteta kantaa hanketoimijan ja maanomistajien kesken solmimiin maanvuokrasopimuksiin. Hanketoimija tekee sopimuksen yksilöllisesti kunkin maanomistajan kanssa. Sopimuksen tarkka sisältö ja muoto ovat sopimusosapuolten välinen asia. Kaava-alue on osoitettu maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi, joten metsätalouden harjoittaminen alueella voi jatkua entiseen malliin. Tuulivoimaloita voidaan toteuttaa vain kaavassa erikseen osoitetuille alueille. Lisäksi hanketoimijalla tulee olla voimassa oleva vuokrasopimus kyseisten kiinteistöjen käytöstä.

2.2.1.2 *Mielipide 2*

Vastustan kaavaa alueella. Kuulutukset huonot, sain tiedon naapurilta.

Kaavan laatijan vastine:

Merkitään tiedoksi.

2.2.1.3 Mielipide 3

Kaavan vaikutusalueella ei ole maakuntakaavaa, jolla kaavoittaja olisi selvittänyt alueen maanomistajien yleistä halukkuutta osallistua alueen kaavoitukseen ja viereisten maa-alueiden soveltuvuutta tuulivoimalle. Koko tuulivoimalle ja muulle vihreälle energialle soveltuva alue tulisi selvittää kokonaisuutena maanomistajien tasapuolisen kohtelun toteuttamiseksi sekä tarkoituksenmukaisen koko aluetta koskevan kaavan laatimiseksi.

Hajanainen eri kuntien alueille jakaantuva kaavoitus ja eri vaiheissa kulkevat rakentamishankkeet alueella ovat johtamassa nyt erityisesti sähkönsiirtoon tarvittavan infran epätarkoituksenmukaiseen toteuttamiseen ja suunnitteluun. Sähkö siirtoinfran tarkemmalla ohjauksella voidaan välttää maanomistajien maankäyttöön kohdistuvat haitat jopa täysimääräisesti ja ottaa luotoarvot paremmin huomioon.

Suunnitellun voimalinjan läheisyydessä on kolme virkistyskäytössä olevaa metsämökkiä, joita ei ole tunnistettu arviointisuunnitelmassa.

Kaavan vaikutusten arvioinnista puuttuu voimalinjojen aiheuttaman haitta-alueen kuvaaminen varsinaisen kaava-alueen ulkopuolelta.

Kaavoituksessa tulee huomioida, että esitetty kaava ei saa haitata, rajoittaa tai estää läheisten maanomistajien mahdollisuutta jatkaa nykyistä kiinteistöjen käyttöä ja mahdollisuutta hyödyntää omistamiaan maa-alueita. Laadittu kaavaesitys on estämässä tai merkittävästi haittaamassa viereisten maanomistajien toimintaa.

Rasite kaavasta tulee säätää haitta-alueen maanomistajille voimalinjojen aiheuttaman haitan mukaan ja toiminnanharjoittaja velvoittaa korvaamaan syntyneestä rasitteesta maanomistajalle vuotuisella korvauksella haitata aiheutuvat taloudelliset menetykset.

Arviointisuunnitelman luontoarvojen selvitystä voidaan pitää monelta osin vajaavaisena, joka tulee uudelleen suorittaa. Luontoarvojen selvittäminen tulee tehdä kaava-alueen lisäksi kaavan välittömällä haitta-alueella, jolle rakennetaan voimalinjoja ja tiestöä.

Voimalinjoilla on selkeä haittavaikutus Raikonnevalla pesivälle maakotkakannalle. Susia ja susien suojelua ei ole huomioitu lainkaan arviointiperusteissa.

Alueella on merkittävä virkistyskäytön arvo. Tuulivoimalat voimalinjoineen vaikuttavat merkittävästi alueen virkistysarvoihin ja riistakantoihin.

Allekirjoittajien vaatimus on, että kyseisistä suunnitelluista voimalinjoista tulee luopua kokonaan ja ne tulee suunnitella kokonaan eri alueelle alusta asti maanomistajien kanssa yhteistyössä.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on puutteellinen ja se ei ole riittävän laajalta alueelta laadittu, jolle kaavalla on vaikutuksia. Alueen suunnittelu tulee toteuttaa laaja-alaisella kaavoituksella (maakuntakaava ja yleiskaava), joissa suunnitellaan myös tuulivoimapuistojen sisäinen ja valtakunnan sähköverkkoon kuuluvat voimalinjat kokonaisuutena osana kaavoitusta sekä tieverkosto. Emme hyväksy, että yksityinen liiketaloudellisen intressin toteuttaminen estää, rajoittaa ja haittaa vaikutuksiltaan viereisten maanomistajien maankäyttöä ja suunnittelussa olevien vastaavien hankkeiden eteenpäin viemistä ja täten aiheuttaa merkittävää taloudellista haittaa näille maanomistajille.

Allekirjoittajat eivät vastusta tuulivoiman rakentamista alueelle, vaan niihin liittyvien voimalinjojen toteuttamissuunnitelmaa, joista syntyy merkittävä rasite viereisille maanomistajille ilman

asianmukaista vahingonkorvausta. Kaavoituksella ei saa johtaa maanomistajia eriarvoiseen asemaan estämällä viereisten toimijoiden vastaava toiminta perustuen vain siihen, kuka ensimmäisenä kerkeää. Kaavoituksella tulee varmistua, että varsinaisen kaava-alueen läheisyydessä olevia maanomistajia kohdellaan syrjimättömästi, tasapuolisesti ja yhdenvertaisesti.

Kaavan laatijan vastine:

Keski-Pohjanmaalla on vireillä tuulivoimaa käsittävän maakuntakaavan laatiminen. Etelä-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan maakuntaliittojen alueille on tehty yhteinen selvitystyö alueiden potentiaalisista uusista tuulivoimatuotannon alueista. Kyseisen selvityksen sekä Keski-Pohjanmaan liiton vuoden 2025 jatkotarkastelun mukaan Tuohimaa-Riutanmaan hankealue on potentiaalinen tuulivoimatuotannon alue. Osayleiskaavaa ei voida hyväksyä ilman maakuntakaavan mukaista merkintää.

Hankealueen ulkopuolista sähkönsiirtoa ei ratkaista kaavaprosessissa, vaan sitä on käsitelty tarkemmin YVA-selostuksessa. Kuitenkin voidaan todeta, että Tuohimaa-Riutanmaan hankkeen suunniteltu sähkönsiirto sijoittuu pääosin olemassa olevien tai muiden suunniteltujen voimajohtojen kanssa yhteiseen johtokäytävään, joten maankäyttöön kohdistuvat haitat on näin pyritty minimoimaan. Voimajohtoreitit ovat hieman muuttuneet kaavan aloitusvaiheesta sekä YVA-ohjelmavaiheessa esitetystä. Sähkönsiirron suunnittelussa on huomioitu asuin- ja lomarakennukset. Sähkönsiirron toteutettava reitti ja voimajohtojen tarkka sijainti ratkaistaan vasta myöhemmässä suunnittelussa. Voimajohtoalueen käytöstä hanketoimija voi tehdä sopimuksen maanomistajien kanssa ja viimekädessä lunastusmenettelyssä tullaan määrittämään lunastuslakiin perustuva korvaus maanomistajille.

Osayleiskaava laaditaan siten, että siitä ei synny kaava-alueen luonnonympäristöön, eläimistöön ja linnustoon, ympäröivän alueen asukkaisiin, alueella harjoitettavaan maa- ja metsätalouteen tai muihin elinkeinoihin kohdistuvia kohtuuttomia vaikutuksia. Vaikutukset on arvioitu kaava- ja YVA-selostuksissa. Vaikutusten arviointi perustuu laadittuihin selvityksiin, jotka on tehty koko sille alueelle, jolle kaavalla voidaan arvioida olevan olennaisia vaikutuksia.

